

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษา และข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการศึกษา

การศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่าง ดุลการค้ำ กับนโยบายทางเศรษฐกิจมหภาคที่สำคัญ คือ นโยบายการเงิน นโยบายการคลัง นโยบายอัตราแลกเปลี่ยน รายได้ และระดับราคา โดยนำข้อมูลในอดีตมาทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร โดยใช้ข้อมูลทศวรรษนิยมแบบราย เดือนตั้งแต่ เดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2540 ถึงเดือนธันวาคม พ.ศ. 2552

ผลการทดสอบความนิ่งของข้อมูล พบว่าค่า ADF test statistic ของข้อมูลตัวแปรดุลการค้ำ นโยบายการเงิน และตัวแปรระดับรายได้ ณ ระดับ level ทั้งในแบบจำลอง ที่มีจุดตัดแกนและแนวโน้มเวลา แบบจำลองที่มีจุดตัดแกนแต่ปราศจากแนวโน้มเวลา และแบบจำลองที่ปราศจากทั้งจุดตัดแกนและแนวโน้ม เมื่อเปรียบเทียบกับค่า MacKinnon Critical พบว่าค่าสถิติที่ได้มีค่ามากกว่าค่าวิกฤตที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ซึ่งอยู่ในช่วงที่ยอมรับสมมติฐานหลัก แสดงว่าข้อมูลมี unit root หรือมีลักษณะไม่นิ่งที่ระดับ $I(0)$ แต่ค่า ADF test statistic ของข้อมูลในระดับผลต่างที่ 1 (first difference) มีค่าน้อยกว่าค่า MacKinnon Critical ในแบบจำลองที่มีจุดตัดแกนแต่ปราศจากแนวโน้มเวลา ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ซึ่งอยู่ในช่วงที่ปฏิเสธสมมติฐานหลัก นั่นหมายความว่า ตัวแปรดุลการค้ำ นโยบายการเงิน และตัวแปรระดับรายได้ มีลักษณะนิ่ง หรือ ไม่มี unit root และมีลักษณะข้อมูลแบบ $I(1)$ ในแบบจำลองที่มีจุดตัดแกนแต่ปราศจากแนวโน้มเวลา ขณะที่ค่า ADF test statistic ของข้อมูลตัวแปร นโยบายการคลัง นโยบายอัตราแลกเปลี่ยน และระดับราคา ณ ระดับ level ในแบบจำลองที่มีจุดตัดแกนแต่ปราศจากแนวโน้มเวลา เมื่อเปรียบเทียบกับค่า MacKinnon Critical พบว่าค่าสถิติที่ได้ค่าน้อยกว่าค่าวิกฤตที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ซึ่งอยู่ในช่วงที่ปฏิเสธสมมติฐานหลัก นั่นหมายความว่า ข้อมูลตัวแปร นโยบายการเงิน นโยบายการคลัง นโยบายอัตราแลกเปลี่ยน และระดับราคา มีลักษณะนิ่ง หรือ ไม่มี unit root และมีลักษณะข้อมูลแบบ $I(0)$ ในแบบจำลองที่มีจุดตัดแกนแต่ปราศจากแนวโน้มเวลา

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์โดยใช้แบบจำลอง VAR พบว่า lag ที่เหมาะสมกับแบบจำลองคือ lag2 และ เมื่อกำหนดให้ตัวแปรดุลการค้ำเป็นตัวแปรตาม และตัวแปรนโยบายการเงิน นโยบายการคลัง รายได้ อัตราแลกเปลี่ยน และระดับราคาเป็นตัวแปรอิสระ พบว่า ตัวแปรอิสระทุกตัวทั้งใน 1 และ 2 ช่วงเวลา สามารถอธิบายตัวแปรตามได้ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ในด้านนโยบาย นโยบายอัตราแลกเปลี่ยนเป็นนโยบายที่มีประสิทธิผลมากที่สุด โดย shock จากการเพิ่มขึ้นของอัตราดอกเบี้ยของเงินบาทจะมีผลตอบสนองตาม Impulse Response Function ทำให้ดุลการค้าเพิ่มขึ้น รองลงมาคือ นโยบายการคลัง โดย shock จากการดำเนินนโยบายการคลังแบบเข้มงวดด้วยการเพิ่มดุลเงินในงบประมาณ จะทำให้ดุลการค้าเพิ่มขึ้น ส่วนนโยบายการเงินมีประสิทธิผลน้อยที่สุด ทั้งนี้ shock จากการดำเนินนโยบายการเงินแบบผ่อนคลายเป็นจะทำให้ดุลการค้าลดลง ขณะที่ shock จากการเพิ่มขึ้นของตัวแปรระดับราคา จะทำให้ดุลการค้าเพิ่มขึ้น ผลการวิเคราะห์ข้างต้นมีนัยสำคัญด้านนโยบาย ดังนี้

1. สนับสนุนการดำเนินนโยบายอัตราแลกเปลี่ยนอย่างเหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของระบบอัตราแลกเปลี่ยนแบบ Managed float เพื่อควบคุมอัตราแลกเปลี่ยนให้เคลื่อนไหวอย่างเหมาะสม ทั้งนี้เพื่อป้องกันการเกิด shock จากการแข็งค่าของเงินบาท ซึ่งจะทำให้ดุลการค้าลดลง
2. สนับสนุนการดำเนินนโยบายการเงินแบบ Inflation Targeting ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อตรวจติดตามและควบคุมอัตราเงินเฟ้อให้เป็นไปตามเป้าหมาย เพื่อหลีกเลี่ยง shock อันจะกระทบต่อดุลการค้า

5.2 ข้อเสนอแนะ

ในการศึกษาครั้งนี้ มีผลการวิเคราะห์หลายส่วนที่ไม่สอดคล้องกับทางทฤษฎี ซึ่งอาจจะเกิดจากข้อจำกัดของการศึกษา ดังต่อไปนี้

1. ข้อจำกัดด้านข้อมูล ในการศึกษานี้ได้อาศัยข้อมูลทุติยภูมิและกำหนดตัวแปรที่ใช้ในแบบจำลองที่เป็นตัวแทนของนโยบายและตัวแปรทางเศรษฐกิจมหภาค เนื่องจากข้อจำกัดด้านระยะเวลาการศึกษาที่สั้น ทำให้ต้องใช้ตัวแปรรายเดือนในการศึกษา ซึ่งตัวแปรรายเดือนหลายตัวมีข้อจำกัด เช่น ไม่มีตัวแปรระดับรายได้รายเดือนโดยตรง มีตัวแปรที่มีคุณสมบัติ Non-stationary หรือมีอนุกรมข้อมูลที่คลาดเคลื่อน เช่น ไม่มีอนุกรมดัชนีค่าเงินมูลฐานที่แม่นยำ มีเพียงอนุกรมอัตราแลกเปลี่ยนอ้างอิง เป็นต้น ในการศึกษารั้งต่อไป หากมีช่วงเวลาการศึกษาที่มากขึ้นหรือมีข้อมูลอนุกรมที่แม่นยำมากขึ้น อาจจะสามารถวิเคราะห์ได้ดียิ่งขึ้น
2. ข้อจำกัดด้านวิธีการศึกษา การกำหนดความสัมพันธ์ของตัวแปรในแบบจำลอง VAR เป็นการกำหนดให้ทุกตัวแปรเป็น endogenous โดยปราศจากข้อจำกัดในแบบจำลอง ทำให้การประมาณค่าบางครั้งไม่สอดคล้องกับทฤษฎีได้ ในการศึกษารั้งต่อไป อาจพิจารณาแบบจำลอง Structural VAR ซึ่งพัฒนามาจาก VAR เพื่อใช้ในการหาสมการความสัมพันธ์เชิงโครงสร้างของตัวแปรในระบบ ซึ่งจะสามารถอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่างๆ ได้ดียิ่งขึ้น